

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**НАУКА, ОСВІТА, ТЕХНОЛОГІЇ І СУСПІЛЬСТВО:
НОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**SCIENCE, EDUCATION, TECHNOLOGY AND SOCIETY:
NEW RESEARCH AND PERSPECTIVES**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**20 вересня 2022 р.
September 20, 2022**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**НАУКА, ОСВІТА, ТЕХНОЛОГІЇ І СУСПІЛЬСТВО:
НОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**SCIENCE, EDUCATION, TECHNOLOGY AND
SOCIETY: NEW RESEARCH AND PERSPECTIVES**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**20 вересня 2022 р.
September 20, 2022**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Наука, освіта, технології і суспільство: нові дослідження і перспективи: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 20 вересня 2022 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2022. Ч. 1. 71 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Наука, освіта, технології і суспільство: нові дослідження і перспективи» з:

Буковинський державний медичний університет

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Науково-дослідний та проектний інститут стандартизації і технологій екобезпечної та органічної продукції»

Відокремлений структурний підрозділ «Ірпінський фаховий коледж» Національного університету біоресурсів і природокористування України»

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Вінницький національний аграрний університет

Волинський національний університет імені Лесі Українки

ВСП «Дубенський педагогічний фаховий коледж РДГУ»

ВСП Васильківський фаховий коледж НАУ

Головне управління ДСНС України у Херсонській області

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Державний торговельно-економічний університет

Державний університет «Житомирська політехніка»

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Дніпровський національний університет ім. О. Гончара

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Донбаська державна машинобудівна академія

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Житомирський міський центр науково-технічної творчості учнівської молоді

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Інститут механіки та автоматики агропромислового виробництва НААН

Інститут права ім. Князя Володимира Великого МАУП

КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Київський національний університет будівництва і архітектури

Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка

Київський національний університет технологій та дизайну

Київський університет імені Бориса Грінченка

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Львівський національний університет імені Івана Франка

Льотна академія Національного авіаційного університету

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Національна академія наук України

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Національний університет фізичного виховання і спорту України

**Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції
«Наука, освіта, технології і суспільство: нові дослідження і перспективи»**

**Одеський національний медичний університет
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Рівненський державний гуманітарний університет
Спеціалізована прокуратура у військовій та оборонній сфері Офісу Генерального прокурора України
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Український гуманітарний інститут
Український державний університет ім. М. П. Драгоманова
Український державний університет науки і технологій
Фаховий коледж бізнесу та аналітики
Харківський державний професійно-педагогічний фаховий коледж імені В. І. Вернадського
Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка
Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького**

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти, технологій і суспільства.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: педагогічних наук; філологічних наук; архітектури та мистецтвознавства; економічних наук; юридичних наук; медичних наук; біологічних наук; сільськогосподарських наук; ветеринарних наук; технічних наук; історичних наук; філософських наук; географічних наук; культурології; фізичного виховання та спорту; державного управління; соціальних комунікацій.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЗМІСТ
CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ SECTION 1. PEDAGOGICAL SCIENCES	7
<i>Бабушко С. Р., Соловей Л. С.</i> НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ У ПОЛЬЩІ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ.....	7
<i>Андрійчук В. В.</i> ЯК ПРОСТО РОЗКАЗАТИ УЧНЯМ ПРО ГРОШІ: МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ МАЙБУТНЬОМУ УЧИТЕЛЮ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ?.....	8
<i>Буткевич Ю. А., Павлова Н. С.</i> ЕЛЕКТРОННЕ ПОРТФОЛІО СТУДЕНТА ЯК ЗАСІБ ВІДОБРАЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	10
<i>Гаврилова К. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД.....	11
<i>Гайдай І. О., Хорош О. В.</i> М'ЯКІ НАВИЧКИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	13
<i>Жигора І. В.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ	15
<i>Кириленко В. В., Кириленко Н. М., Крижановський А. І.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ	16
<i>Іовхімчук Н. В., Поліщук О. П.</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ СЛОВЕСНОСТІ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	18
<i>Паранюк А. О.</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	19
<i>Мартін А. М.</i> ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПРИРОДОЗНАВСТВА ЗА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ	21
<i>Ляпунова В. А., Негрій О. І.</i> РОЗВИТОК КОГНІТИВНОЇ СФЕРИ ДОШКІЛЬНИКА ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	22
<i>Найда Р. Г.</i> СТАН МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПОВОЄННІЙ УКРАЇНІ	23
<i>Леврінц М. І.</i> СТРУКТУРА КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	24
<i>Риженко М. В., Анісенко О. В., Міщенко К. О.</i> РОЗВИТОК НАВИЧОК ЧИТАННЯ ТЕКСТІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У СТУДЕНТІВ ВНЗ	26
<i>Сайчук О. В., Рогач Ю. М.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОЛЕДЖІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	27

Світельська Ю. С. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ МЕМІВ ПРИ ВИВЧЕНІ ТЕМИ: «КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ» НА УРОКАХ ПРАВОЗНАВСТВА В ШКОЛІ.....	29
Тайнель Е. З., Жигаль З. М. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	30
Тарапака Н. В. ПОГЛЯДИ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО НА ПРИРОДУ ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	31
Шевченко В. Г., Бородаєв І. Є., Муравйов П. Т., Качанов В. М. КЛІНІЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	33
Шубіна О. П. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТЬ ТВОРЧІСТЬ ТА КРЕАТИВНІСТЬ	34
Твердохлібова Я. М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ДОСВІД ХУДОЖНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	35
Яловська І. В. КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ СФОРМОВАНOSTІ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ПРЕВАЛЮВАННЯ СУЧАСНОЇ МУЗИКИ	37
Щурко Д. М., Щурко М. І., Малюк В. В. ЗМІЩЕНА ФОРМА НАВЧАННЯ ІНТЕРНІВ АКУШЕР-ГІНЕКОЛОГІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	38
СЕКЦІЯ 2. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 2. PHILOLOGICAL SCIENCES	40
Волох С. В. НАПИСАННЯ ЕСЕ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	40
Дзюбенко Ю. О. ТЕМА ТОТАЛІТАРИЗМУ У ПОВІСТІ А. КУРЧАТКІНА «ЗАПИСКИ ЕКСТРЕМІСТА»	41
Ищенко Т. В., Нікітіна І. П. ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	42
Кравцова М. О. МОВНИЙ ПАРАЛЕЛІЗМ ШЕКСПІРІВСЬКИХ ТВОРІВ: НА ОСНОВІ ТРАГЕДІЇ В. ШЕКСПІРА «KING LEAR» ТА ЇЇ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ П. КУЛІША.....	43
Леонов К. М. ЛІТЕРАТУРНА КАЗКА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ СЛОВНИКОВОГО ЗАПАСУ ДІТЕЙ	45
Ленков О. Є. ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В КОНТЕКСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ (НА ПРИКЛАДІ ДУБЛЬОВАНОГО ПЕРЕКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО КОМЕДІЙНОГО ФІЛЬМУ «КРИМІНАЛЬНЕ ЧТИВО»).....	47
Мідзяновська Ю. О. РОЗКРИТТЯ ОБРАЗУ ГОЛОВНИХ ГЕРОЇВ ТВОРУ Р. І. ФРАЙЕРМАНА «ДИКИЙ СОБАКА ДІНГО АБО ПОВІСТЬ ПРО ПЕРШЕ КОХАННЯ» ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПСИХОЛОГІЗМУ	49

<i>Пітик К. М.</i> ЛІРИКА ЕМІЛЯ ВЕРХАРНА КРИЗЬ ПРИЗМУ МІФОПОЕТИЧНИХ ТА МІФОКРИТИЧНИХ СТУДІЙ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	50
<i>Прутчигова В. В.</i> ДІСКУРСИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПАРЕМІЙНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ	52
СЕКЦІЯ 3. ТЕХНІЧНІ НАУКИ SECTION 3. TECHNICAL SCIENCES	54
<i>Борис А. М., Рихлівський П. А., Гузік І. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ В КОНСТРУЮВАННІ МЕХАНІЗМУ НАРІЗАННЯ ЖИВЦІВ ДЕРЕВНИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР	54
<i>Савченко І. Ф., Рихлівський П. А.</i> ТЕРМІЧНИЙ СПОСІБ БОРОТЬБИ З БУР'ЯНАМИ В СИСТЕМІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	55
<i>Николин П. М., Николин У. М.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ СКЛАДОВИХ ККД РОБОТИ ЕЛЕКТРОПРИВОДНОГО ВІДЦЕНТРОВОГО НАСОСА	57
СЕКЦІЯ 4. ІСТОРИЧНІ НАУКИ SECTION 4. HISTORICAL SCIENCES	59
<i>Григорук Н. А.</i> ПРОТЕКТОРАТ ОЛІВЕРА КРОМВЕЛЯ (1653 – 1659)	59
<i>Говоруха В. А.</i> МОТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ АМЕРИКАНСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ГОЛОДУ 1921 – 1923 РР.	60
<i>Кмін А. О.</i> ВПЛИВ ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ НА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	62
<i>Мосюкова Н. Г.</i> ПОЛІТИКА ОКУПАЦІЙНОЇ (ФАШИСТСЬКОЇ) ВЛАДИ ЩОДО РИМО- КАТОЛИКІВ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ НА ПОЧАТКУ 40-ИХ РОКІВ ХХ СТОРІЧЧЯ.....	63
<i>Шимко О. В.</i> ГРОМАДСЬКЕ ХАРЧУВАННЯ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ДОНБАСУ У 1970-Х РОКАХ.....	64
СЕКЦІЯ 5. ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ SECTION 5. GEOGRAPHICAL SCIENCES	66
<i>Коробейникова Я. С.</i> РОЗШИРЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОТГ	66
<i>Поп С. С., Шароді В. В.</i> ТУРИСТИЧНИЙ МАРШРУТ ДО НАЙДАВНІШИХ СТОЯНОК ПЕРВІСНОЇ ЛЮДИНИ ПОБЛИЗУ СЕЛА РОКОСОВО ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	67
<i>Поп С. С., Шароді Ю. В., Панюшник А.</i> ДЕРЖАВНА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ПОСЕЛЕННЯ ІРШАВА ЗА СІМ СТОЛІТЬ ВІД ЗАСНУВАННЯ	69
СЕКЦІЯ 6. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ SECTION 6. SOCIAL COMMUNICATION	70
<i>Василенко В. Ю.</i> МОЖЛИВОСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	70

Григорук Н. А.

к. і. н., доцент,
кафедри всевітньої історії та релігієзнавства
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ПРОТЕКТОРАТ ОЛІВЕРА КРОМВЕЛЯ (1653 – 1659)

Уже майже тисячу років, Англія є монархією. На сьогоднішній день серед держав світу, що входять у число так званих «Великих держав», Великобританія є єдиним представником монархічної форми правління.

Але в тисячолітній історії монархічної Англії є короткий період, коли монархічна традиція перервалася. З 1649 по 1660 роки Англія була, чи, принаймні, вважалася, республікою. В зовнішньополітичних документах вона навіть іменувалася «Англійська республіка». Реально республіканське правління проіснувало лише чотири роки.

16 грудня 1653 р. О. Кромвель був проголошений главою держави – Лордом-протектором Англії, Шотландії й Ірландії. За новою конституцією, викладеною в документі під назвою «Знаряддя управління», Лорд-протектор разом із парламентом керували державою. Виконавча влада доручалася Лорду-протектору і Державній раді, яку обирала Рада офіцерів. Лорд-протектор не міг скасувати рішення парламенту. Проте парламент не мав достатніх важелів контролю і впливу на Лорда-протектора, адже збирання податків не залежало від парламенту, як раніше, а було в руках О. Кромвеля. Більше того, слухняна Лорду-протектору Державна рада затверджувала повноваження вибраних депутатів. Отже, це була військова диктатура генерала О. Кромвеля, який спирався перш за все на верхівку офіцерів армії.

Перший парламент періоду протекторату почав свою роботу 3 вересня 1654 р. Відразу ж депутати поставили під сумнів конституційні повноваження протекторату, і новий устрій був визначений тимчасовим. Парламент прагнув об'єднати і законодавчу, і виконавчу владу. А коли парламент взявся розглядати «зловживання», то 22 січня 1655 р. його було розпущено.

Другий парламент періоду протекторату відкрився 17 вересня 1656 р. У березні 1657 р. було ухвалено т. зв. «Смирнену петицію», в якій пропонувалося «просити О. Кромвеля взяти титул короля». Проте така пропозиція була для О. Кромвеля і вищих офіцерів не на часі, і він відмовився. Але парламент оголосив титул Лорда-протектора спадковим для сім'ї О. Кромвеля. Крім того, було ухвалено відновити палату лордів. Ці рішення мали характер конституційних і набрали чинності у вересні 1657 р. У той же час, і другий парламент не був слухняним знаряддям у руках Лорда-протектора, але навесні 1658 р. і його було розпущено.

Внутрішня політика протекторату відзначалася до певної міри традиційністю. Було підтверджено скасування рицарського тримання, збережено копігольд, стягувалася, як і раніше, церковна десятина. Продовжувалася практика обгороджування громадських земель. Біднякам, згідно з актом 1657 р., було фактично заборонено покидати рідний приход і прохати милостиню за його межами під страхом суду. У той же час, погіршення матеріального становища народу викликало нові хвилі невдоволення режимом. Тому, влітку 1655 р. країна була поділена на військові округи на чолі з генерал-майорами, які мали надзвичайні повноваження для «підтримання порядку».

Зовнішня політика періоду протекторату була здебільшого успішною. У квітні 1654 р. було укладено мир з Голландією, яка визнала статті Навігаційного акту. У липні 1654 р. було підписано вигідний торгівельний договір із Португалією. Аналогічно договори згодом були укладені також із Данією і Швецією. Таємні статті договору з Францією містили обіцянку Франції не надавати притулку і допомоги Карлу II Стюарту. Захоплення англійським флотом о. Ямайки у Вест-Індії спричинило в 1655 – 1659 рр. англо-іспанську

війну. Англія захопила у Південних Нідерландах м. Дюнкерк, а ескадра адмірала Блейка розгромила біля Канарських островів іспанський флот, і вперше англійський флот увійшов у Середземне море.

У 1658 р. наступником Лорда-протектора став його син Річард Кромвель. Проте він не був таким видатним державцем, як його батько і тому, розуміючи складність ситуації, навесні 1659 р. відмовився від влади на користь парламенту.

Отже, незважаючи на короткий період республіканської влади в Англії, немає жодної частки історії Європи взагалі й історії Англії зокрема, через яку революція середини XVII ст. не провела б чітку лінію, що знаменує початок нової епохи всесвітньої історії.

Список літератури

1. Баран З. А., Качараба С. П., Сіромський Р. Б., Чума Б. П. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV – початок XIX ст.) : навч. посіб. Київ: Знання, 2015. 536 с.

2. Всесвітня історія: навч. посіб. / Б. М. Гончар, В. М. Мордвінцев, А. Г. Слюсаренко, С. П. Стельмах. 2-е видання, 2014. 895 с.

3. Кривошея І., Барвінок О. Історія Великої Британії. Київ: КНТ, 2019. 208 с.

4. Хома Н. М. Історія держави і права зарубіжних країн : Навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2007. 474 с.

УДК: 94 (477.63/.65) «1921/1923»

Говоруха В. А.

магістр історії, аспірант кафедри Східноєвропейської історії
Дніпровського національного університету ім. О. Гончара

МОТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ АМЕРИКАНСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ГОЛОДУ 1921 – 1923 РР.

Виникнення масового голоду в радянській Росії, Україні та неспроможність властей впоратися з його наростаючими масштабами і катастрофічними демографічними наслідками викликали неабиякий міжнародний резонанс, широкий рух на підтримку голодуючого населення. Найвагомішою з-поміж загального числа міжнародних організацій виявилася Американська адміністрація допомоги, яка не лише отримувала фінансування від уряду США, а й виступала у ролі посередника, доставляючи продовольчі пакунки від громадян західних країн до голодуючої України. У зв'язку з широким спектром діяльності мотиви допомоги теж були різні.

Перш за все варто виокремити філантропічну складову, яка прямо декларувалась очільниками АРА. Г. Гувер неодноразово говорив про безкорисливість та неупередженість допомоги, зображаючи її, як вияв американської моралі. З самого початку він чітко заявив, що «єдиним предметом допомоги має бути людяність. Вона не повинна мати жодної політичної мети або якоїсь іншої, окрім підтримання життя та порядку» [5, с. 29]. У своїх мемуарах Гувер наголошував, що мета програми – нагодувати голодних, а особливо дітей. І прикладом повної віддачі справі стала фраза, яку він частенько повторював: «Безкоштовне харчування мільйонів голодних дітей – американське. Ми запустили його!» [7, с. 430]. Відчуття своєї корисності та потрібності було тим рушієм, який підштовхував рядових американців долучатися до допомоги голодуючій Україні.

Окрім філантропічних, у місії АРА були й інші мотиви для роботи, зокрема, прискорити повоєнну відбудову Європи й тим самим відновити міжнародну торгівлю. Адже за роки Першої світової війни США накопичили значні запаси продовольства, які тепер виявились надлишковими й тільки ускладнювали економічну ситуацію всередині країни. Такі накопичення зерна, приміром, знижували ціни на сільськогосподарську продукцію місцевих виробників, що могло провокувати протести та страйки. Тому пошук нових ринків збуту, нехай і в якості допомоги голодуючій країні, частково вирішував дану проблему.

Водночас, за словами Гувера, продовольча допомога була найкращою протиотрутою проти «більшовицької зарази», бо сам більшовизм був прямим наслідком соціальних негараздів і голоду. Ще у 1918 р. Гувер стверджував, що західні держави повинні «зупинити